

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
_____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГРИ НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ІНСТРУМЕНТІ (НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ)

Для студентів
Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітнього рівня: першого (бакалаврського)
Освітньої програми 025.00.04 «Інструментальне виконавство»
(оркестрові, струнні, народні, духові та ударні інструменти)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02138554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Протокол № <u>3/2023</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
«	» 20 <u>23</u>

Київ - 2023

Розробник: Сподаренко Віктор Михайлович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Викладач: Сподаренко Віктор Михайлович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від _____ 20__ року №__

Завідувач кафедри _____ Катерина ЗАВАЛКО

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи)

025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові, струнні, народні, духові та ударні інструменти)

(назва освітньої програми)

_____ 20__ р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) _____ Віктор СПОДАРЕНКО

(підпис)

Робочу програму перевірено

_____ 2023 р.

Заступник декана _____ Інна ТКАЧЕНКО

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

(підпис)

(ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

(підпис)

(ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

(підпис)

(ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

(підпис)

(ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>8/240</i>	
Курс	<i>3</i>	
Семестр	<i>5</i>	<i>6</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>2</i>	<i>2</i>
Обсяг кредитів	<i>3</i>	<i>3</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>90</i>	<i>90</i>
Аудиторні	<i>42 години</i>	<i>42 години</i>
Модульний контроль	<i>6 годин</i>	<i>6 годин</i>
Семестровий контроль	<i>–</i>	<i>30 годин</i>
Самостійна робота	<i>42 години</i>	<i>12 годин</i>
Форма семестрового контролю	<i>–</i>	<i>екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Методика викладання гри на спеціальному інструменті (народні інструменти)» входить до курсу нормативних дисциплін спеціальності «Музичне мистецтво».

Зміст курсу висвітлює специфіку музичних здібностей та особливості їхнього розвитку, принципи планування навчального процесу і дидактичні аспекти взаємодії на занятті спеціального музичного інструменту, звертає увагу на методику формування виконавської майстерності в контексті розвитку виконавської техніки шляхом оволодіння – гамами, вправами та етюдами.

Мета курсу – опанування методів і принципів викладання гри на спеціальному музичному інструменті.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення студентів з історико-методологічними основами теорії виконавської майстерності гри на народних інструментах;
- формування уявлень щодо структури музичних здібностей та особливостей їхнього розвитку на музичному інструменті;
- опанування дидактичними принципами викладання спеціального інструменту;
- оволодіння методикою розвитку виконавської техніки;
- опанування практичних підходів щодо добору інструментально-педагогічного і виконавсько-технічного репертуару у взаємозв'язку з рівнем навчальних досягнень учня / студента.
- розвиток аналітичних здібностей студентів, пов'язаних з аналізом оригінального репертуару в його жанрово-стильових закономірностях;
- активізація інтересу студентів до сучасних методик і проблем виконавського мистецтва на народних інструментах.

Структура курсу містить кілька компонентів: а) теоретичний, що пов'язаний з вивченням методичних аспектів розвитку викладання гри на народних інструментах, структури музичних здібностей, дидактичних принципів планування навчального процесу; б) практичний, який здійснюється в ході практичних та семінарських занять в процесі емпіричної роботи студентів над конкретною проблемою розвитку виконавської техніки чи метро-ритмічного відчуття, музичного слуху тощо; в) когнітивно-евристичний, пов'язаний із самостійною роботою студентів, яка реалізується в конкретних завданнях для самостійного опанування знань у процесі аудиторних та індивідуальних занять. З огляду на вищезазначене, на заняттях з курсу «Методика викладання гри на спеціальному інструменті (народні інструменти)» використовуються:

- форми роботи – лекційні, семінарські, практичні заняття, самостійна робота студентів, консультації викладача;

- засоби навчання – підручники і навчальні посібники, нотні збірники і музичні твори, електронні книги, аудіо та відеоматеріали;
- форми контролю знань та вмій студентів – модульні контрольні роботи (у відповідності до змістових модулів).

Вивчення дисципліни «Методика викладання гри на спеціальному інструменті (народні інструменти)» сприяє формуванню у студентів таких загальних та фахових **компетентностей**:

- **інтегральна** – здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності, або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 1** – здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2** – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3** – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4** – вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5** – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6** – навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 7** – здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 8** – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 9** – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК 10** – здатність спілкуватися іноземною мовою
- ЗК 11** – здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 12** – здатність працювати автономно.
- ЗК 14** – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 15** – здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 16** – здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 17** – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1 – здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 2 – здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК 3 – здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва;

СК 4 – здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;

СК 5 – здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва;

СК 6 – здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;

СК 7 – здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності;

СК 9 – здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу;

СК 10 – здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК 11 – здатність оперувати професійною термінологією

СК 12 – здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності;

СК 13 – здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 14 – здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій;

СК 15 – здатність здійснювати редакторську / менеджерську / аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва;

СК 17 – здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18 – здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. Результати навчання за дисципліною «Методика викладання гри на спеціальному інструменті (народні інструменти)».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

– **знати:**

- складові музичних здібностей та ефективні способи їхнього розвитку;
- специфіку інструментально-виконавської та педагогічної роботи над музичними творами різних форм і жанрів;
- методи викладання гри на спеціальному музичному інструменті;
- основні етапи роботи над музичним твором;
- специфіку розвитку виконавської техніки в контексті вивчення гам, вправ та етюдів;

– **вміти:**

- визначити особливості розвитку музичних здібностей та обрати відповідну методику їхнього розвитку;
- здійснити постановку виконавського апарату на початковому етапі навчання гри на музичному інструменті;
- планувати навчальний процес та знати специфіку проведення занять на спеціальному музичному інструменті;
- здійснювати добір інструментально-педагогічного і виконавсько-технічного репертуару у взаємозв'язку з рівнем навчальних досягнень студента;
- проаналізувати і продемонструвати принципи добору гам, вправ та етюдів для формування різних видів виконавської техніки;

Програмні результати навчання	
РН 3	Демонструвати різні методику удосконалення виконавської діяльності
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 11	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, менеджерській практичній діяльності.
РН 12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 13	Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
РН 14	Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті.
РН 15	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 16	Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.
РН 17	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт	
	Аудиторні	

	У сь о го	Л е к ц і ї	С е м і н а р и	П р а к т и ч н і	Л а б о р а т о р н і	І н д и в і д у а л ь н і	С а м о с т і й н а
V семестр							
Змістовий модуль 1. Дидактичні принципи побудови навчального процесу							
Тема 1. Особливості роботи викладача музичного інструменту	4	2					2
Тема 2. Підготовка викладача до заняття з музичного інструменту та планування навчального процесу	12	2	2	2			6
Тема 3. Методи викладання спеціального музичного інструмента	12	2	2	2			6
Тема 4. Самостійна робота учня після заняття	12	2	2	2			6
Тема 5. Проведення уроку та опрацювання навчального матеріалу на занятті.	12	2		4			6
Модульний контроль.	4						
Разом	56	10	6	10			26
Змістовий модуль 2. Загальні підходи до роботи над музичним твором: принципи та етапи							
Тема 1. Знайомство з п'єсою та перший етап роботи над музичним твором.	8	2		2			4
Тема 2. Другий етап роботи над музичним твором	8	2		2			4
Тема 3. Фінальний етап роботи над музичним твором.	8	2		2			4
Тема 4. Особливості методики читання нот з листа	8		2	2			4
Модульний контроль	2						
Разом	34	6	2	8			16
Усього за V семестр	90	16	8	18			42
VI семестр							
Тема 1. Особливості роботи над поліфонічними творами.	8	2		4			2
Тема 2. Специфіка роботи над творами великої форми.	8	2		4			2
Тема 3. Принципи роботи над творами малої форми	8	2		4			2
Тема 4. Психологічні передумови концертного виступу та передконцертні режими виконавця	4	2	2				
Модульний контроль	4						
Разом	32	8	2	12			6
Змістовий модуль 4. Музично-педагогічні концепції в навчанні гри на народних інструментах та характеристика індивідуального виконавського стилю.							

Тема 1. Поняття музичного мислення та особливості його розвитку. Музично-педагогічна концепція Б.Яворського.	5	2	2				1
Тема 2. Музично-педагогічна концепція Ш.Судзукі.	3	2					1
Тема.3 Музично-педагогічні системи Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, Д.Кабалевського, З.Кодая, М.Монтессорі в до нотному та нотному періодах навчання.	8	2	2	2			2
Тема 4. Особливості формування та розвитку індивідуального виконавського стилю.	10	2	2	4			2
Модульний контроль	2						
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Разом	58	8	6	6			6
Разом за VI семестр	90	16	8	18			12
Усього	180	32	16	36			54

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Дидактичні принципи побудови навчального процесу

Тема 1. Особливості роботи викладача музичного інструменту

Особливості викладання спеціального інструмента в початкових мистецьких навчальних закладах та закладах вищої освіти. Вікова психологія учнів та студентів. Труднощі інструментально-виконавського процесу на заняттях з музичного інструмента. Творчість як домінуюча складова навчального процесу. Дидактичні принципи навчання.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 13, 25, 26.

Тема 2. Підготовка викладача до заняття з музичного інструменту та планування навчального процесу

Навчальний репертуар викладача музичного інструмента. Підготовка педагога до заняття. Навчальний план та робоча програма. Планування уроку: формування теми, мети та завдань. Урок як цілісна система: структура заняття. Плановість та імпровізаційність в проведенні занять.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 13, 25, 26.

Тема 3. Методи викладання спеціального музичного інструмента

Методика, її мета та завдання. Поняття «метод». Методи навчання. Класифікація методів навчання на заняттях з музичного інструмента.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 13, 26.

Тема 4. Самостійна робота учня після заняття

Значення самостійної роботи учня (студента) на заняттях з музичного інструмента. Розвиток творчої ініціативи та самостійності учнів. Взаємозв'язок між навчанням та вихованням в самостійній роботі учня. Роль правильної організації праці над музичним твором в самостійній роботі учня.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 26.

Тема 5. Проведення уроку та опрацювання навчального матеріалу на занятті.

Організація перевірки виконаної домашньої роботи учня (студента). Особливості прослуховування гри учня на занятті. Оцінювання роботи учня та мотивація його підготовки до наступного заняття.

Основна література: 3, 5.
Додаткова література: 2, 23, 25, 26.

Змістовий модуль 2. Загальні підходи до роботи над музичним твором: принципи та етапи

Тема 1. Знайомство з п'єсою та перший етап роботи над музичним твором.

Аналіз нотного матеріалу: система художніх образів, структура твору, драматургія. Значення правильної аплікатури для вивчення музичного твору. Ескізне програвання та знайомство з п'єсою. Пошук художньо образних асоціацій для реалізації музичного змісту.

Основна література: 1, 2, 3, 5.
Додаткова література: 2, 7, 8, 25.

Тема 2. Другий етап роботи над музичним твором

Автоматизація моторики пальців та робота над музичним твором. Робота над зручною аплікатурою. Гра в повільному темпі та м'язова пам'ять. Вибір робочого темпу. Робота над твором в аспекті слухової, зорової, м'язової, структурно-логічної та емоційної видів пам'яті. Робота над музичною формою та цілісністю художнього змісту.

Основна література: 1, 2, 3, 5.
Додаткова література: 2, 7, 8, 12, 25, 26.

Тема 3. Фінальний етап роботи над музичним твором.

Робота над музичним образом та виконавсько-технічними прийомами. Реалізація інтерпретаційної моделі музичного твору. Формування виконавської витримки та вибір музичного темпу. Апробація твору на сцені. Значення першого публічного виконання та важливість його аналізу.

Основна література: 1, 2, 3, 5.
Додаткова література: 2, 7, 8, 12, 25, 26.

Тема 4. Особливості методики читання нот з листа

Формування здатності до читання нотного тексту. Відмінності між читанням з листа та розбором музичного твору. Способи розвитку слухового компонента процесу читання з листа. Недоліки при читання з листа.

Основна література: 2, 3, 5.
Додаткова література: 2, 7, 31.

Змістовий модуль 3. Специфіка роботи над творами різних форм та жанрів. Підготовка до концертного виступу

Тема 1. Особливості роботи над поліфонічними творами.

Поліфонія та її роль у формуванні професійних якостей виконавця. Види багатоголосся. Контраст і єдність голосів в поліфонії. Основний голос у поліфонії. Приховане голосоведення. Артикуляція як найважливіший засіб виявлення голосів. Способи виділення теми. Поліфонічні жанри. Особливості аналізу поліфонічного твору.

Основна література: 2, 3, 5.

Додаткова література: 2, 7, 8, 12, 19, 20.

Тема 2. Специфіка роботи над творами великої форми.

Значення творів великої форми у формуванні виконавської майстерності. Специфіка роботи над сонатиною. Принципи роботи над сонатним циклом: структура та система художніх образів. Особливості варіаційного циклу; способи варіювання тематичного матеріалу. Жанр сюїти, партити. Жанр концерту: принцип концертнування.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 7, 8, 12, 19, 20.

Тема 3. Принципи роботи над творами малої форми.

Загальна характеристика творів малої форми. Значення творів малої форми у підготовці виконавця-інструменталіста. Вибір робочого темпу. Робота над технічними труднощами. Етап концертної готовності п'єси. Робота над стилем та формою п'єси. Методи роботи над п'єсами кантиленного і віртуозного характеру у класі основного музичного інструмента.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 19, 20.

Тема 4. Психологічні передумови концертного виступу та передконцертні режими виконавця.

Вибір відповідного репертуару для вдалого концертного виступу. Проблема передконцертного та сценічного хвилювання: шляхи подолання. Формування артистичної волі учня. Стан виконавської готовності твору. Психологічні установки вдалого концертного виступу. Передконцертний ігровий та неігровий режими виконавця.

*Основна література: 3, 5.
Додаткова література: 6, 7, 21.*

Змістовий модуль 4. Музично-педагогічні концепції в навчанні гри на народних інструментах та характеристика індивідуального виконавського стилю.

Тема 1. Поняття музичного мислення та особливості його розвитку. Музично-педагогічна концепція Б.Яворського.

Два підходи у трактуванні музичного мислення: мислення про музику та мислення музикою. Музично-образні уявлення та інтонаційно-слуховий досвід. Музичне інтонування як формування та становлення музичної думки. Роль музично-інтонаційних уявлень у вирішенні конкретних творчих завдань. Особливості музично-педагогічної концепції Б.Яворського: значення художньо-творчого мислення та розвиток асоціативного мислення.

*Основна література: 2, 3, 4.
Додаткова література: 2, 6, 11, 12, 19, 17.*

Тема 2. Музично-педагогічна концепція Ш.Сузукі.

Основні принципи в методиці Шиніті Сузукі. Особливості раннього виховання дитини музикою в допотопний період. Значення музичного середовища в навчанні гри за музичним інструментом. Порівняння методики Ш.Сузукі з іншими традиційними методиками навчання гри на музичному інструменті.

*Основна література: 3.
Додаткова література: 4, 5, 34.*

Тема 3. Музично-педагогічні системи Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, Д.Кабалевського, З.Кодая, М.Монтессорі в допотопному та нотному періодах навчання.

Особливості допотопного та нотного періодів навчання. Виховання музикальності та музично-ритмічне виховання в педагогічних концепціях Е.Жака-Далькроза, К.Орфа. Значення народної музики у формуванні виконавського репертуару, розвиток внутрішнього слуху в контексті системи поглядів Золтана Кодая. Різноманітність репертуару та опора на художній досвід учня в процесі в підготовки учнів молодшого шкільного віку в педагогічній системі Дмитра Кабалевського. Сенситивні періоди розвитку дитини та три етапи заняття музикою в методичній системі Марії Монтессорі.

*Основна література: 3.
Додаткова література: 3, 4, 5, 12.*

Тема 4. Особливості індивідуального виконавського стилю.

Поняття «виконавський стиль». Формування індивідуального виконавського стилю. Роль виражальних засобів музики в ідентифікації виконавського стилю. Виконавський стиль відомих музикантів: спільне та відмінне.

Основна література: 2, 3.

Додаткова література: 8, 9, 10, 11, 12, 18, 20, 24.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	3	3	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	3	3	1	1	1	1	3	3
Відвідування практичних занять	1	5	5	4	4	6	6	3	3
Робота на практичному занятті	10	5	50	4	40	6	60	3	30
Робота на семінарському занятті	10	3	30	1	10	1	10	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	–	–	–	–	–	–	–	–
Виконання завдань до самостійної роботи	5	5	25	4	20	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	143	-	103	-	121	-	110
Максимальна кількість балів:	477								
Рахунок коефіцієнта:	7,95								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№	Зміст завдання	Критерії оцінювання		Бали
Змістовий модуль 1				
Дидактичні принципи побудови навчального процесу				
1.	Поясніть реалізацію дидактичних принципів навчання на заняттях з музичного інструмента.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
2.	Складіть структуру уроку зі спеціального музичного інструмента відповідно до діючих навчальних планів і програм.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
3.	Підготуйте реферат на тему: «Методи навчання на заняттях зі спеціального музичного інструмента».	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
4.	Підготуйте повідомлення (доповідь) на тему: «Розвиток творчої ініціативи та самостійності учнів на заняттях з музичного інструмента».	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
5.	Підготуйте демонстрацію проведення фрагмента уроку з учнем (регламент 10 хв.). До демонстрації самостійно оберіть тему та складіть план заняття.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
Разом				25 б.
Змістовий модуль 2.				
Загальні підходи до роботи над музичним твором: принципи та етапи				
1.	Опишіть суть, мету та завдання першого етапу роботи над п'єсою.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
2.	Складіть план навчального заняття зі спеціального музичного інструмента, що відповідатиме другому етапу роботи над п'єсою, зазначивши: тему; навчальну і виховну мету; завдання;	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	

	обладнання та засоби, що необхідні для проведення заняття; тип заняття; змодельовану алгоритмізацію ходу заняття зі спеціального музичного інструменту.	Висловлення власної думки	1	
3.	Опишіть сутність фінального етапу роботи над п'єсою. На прикладі обраної п'єси.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
4.	Оберіть твір для читання нот з листа і продемонструйте за інструментом розвиток зазначеного навичку. Регламент демонстрації до 5 хв.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
	Разом			20 6
II семестр				
Змістовий модуль 3.				
Специфіка роботи над творами різних форм та жанрів. Підготовка до концертного виступу				
1.	Підготуйте методичний проект (презентацію): «Робота над поліфонічним твором». Твір за вибором студента.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
2.	Підготуйте методичний проект (презентацію): «Робота над твором великої форми». Твір за вибором студента.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
3.	Підготуйте методичний проект (презентацію): «Робота над твором малої форми: кантілена п'єса». Твір за вибором студента.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
		Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	
	Разом			15 6
Змістовий модуль 4. Музично-педагогічні концепції в навчанні гри на народних інструментах та характеристика індивідуального виконавського стилю.				
1.	Охарактеризуйте особливості методики Ш.Сузукі.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	1	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Осмілене використання фахових термінів і понять	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	

		Висловлення власної думки	1	
2.	Лаконічно опишіть сутність музично-педагогічних концепцій Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, Д.Кабалевського, З.Кодая, М.Монтессорі в донотному та нотному періодах навчання.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
3.	Зробіть виконавський аналіз інтерпретаційної моделі обраного музичного твору. Для виконання завдання оберіть три аудіо/відеозаписи з концертного виступу відомих виконавців. На занятті продемонструйте аудіо/відеозаписи та обґрунтуйте відмінності в інтерпретації одного і того ж музичного твору трьома виконавцями.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
	Разом			15 б
Разом за рік				75 б

Дистанційна складова: використання ЕНК, хмарних технологій для обміну матеріалів з дисципліни (наприклад, Google Drive), використання онлайн лекцій в Google Meet та Zoom.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

І семестр		
№	Модульна контрольна робота 1	Бали
1.	Письмове завдання, пов'язане з характеристикою принципів та методів навчання на заняттях з музичного інструмента.	5
2.	Практичне завдання. Складіть структуру та хід уроку до запропонованої теми заняття з музичного інструмента.	10
3.	Практичне завдання. Змодельуйте проведення заняття за попередньо складеною структурою уроку. Регламент демонстрації 5 хв.	10
Максимальна кількість балів		25
ІІ семестр		
№	Модульна контрольна робота 2	Бали
1.	Письмове завдання. Опишіть суть роботи над музичним твором на першому, другому та третьому етапах.	10
2.	Практичне завдання. На основі умовної ситуації моделювання уроку та запропонованого репертуару складіть план проведення індивідуального заняття зі спеціального музичного інструменту.	15
Максимальна кількість балів		25

II семестр		
Модульна контрольна робота 3		Бали
1.	Письмове завдання. Здійсніть характеристику особливостей роботи над поліфонічним твором, твором великої форми та різнохарактерними п'єсами. На прикладі конкретних музичних творів.	10
2.	Практичне завдання. Моделювання заняття. Презентація підготовленого методичного проекту роботи над музичним твором: поліфонія, велика форма, п'єса кантиленного та віртуозного характеру. На прикладі конкретного музичного твору. Охарактеризуйте специфіку роботи над твором, визначити етапи вивчення та виконавсько-технічні і художні завдання музичного твору.	15
Максимальна кількість балів		25
Усього за I семестр		75
Модульна контрольна робота 4		
1.	Охарактеризуйте особливості методика Ш.Сузукі.	5
2.	Порівняйте спільні та відмінні особливості в музично-педагогічних системах Е.Жак-Далькроза, К.Орфа, Д.Кабалевського, З.Кодая, М.Монтессорі в допотоному та нотному періодах навчання.	10
3.	Практичне завдання. На прикладі фрагменту з музичного запису відомого музиканта охарактеризуйте особливості його індивідуального виконавського стилю.	10
Максимальна кількість балів		25

Критерії оцінювання модульного контролю

Критерій оцінювання навчальних досягнень	Бали			
	МКР 1, 4		МКР 2, 3	
	завдання		завдання	
	1	2, 3	1	2
Відмінне володіння теоретичними й методичними знаннями з курсу. Студент успішно демонструє знання навчального матеріалу в основному обсязі: виявляє знання структури музичних здібностей, обирає необхідні методи для їхнього розвитку; виявляє знання щодо специфіки структури заняття з основного музичного інструменту; володіє методами формування виконавської постановки за інструментом, методами роботи над гаммами, вправами та етюдами; здійснює чітке формування завдань в контексті роботи над музичним твором з метою розкриття художнього образу; визначає чіткі особливості побудови структури музичного твору (окремих синтаксичних одиниць і музичної форми в цілому) з метою розкриття змісту і логіки розвитку музичної драматургії; виявляє взаємозв'язок теоретичних знань методів засвоєння навчального репертуару в інструментальному класі з	5	9 – 10	9 – 10	13 – 15

<p>практичною реалізацією формування навчального інструментального репертуару. Відповідь студента повна, виявляє причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки навчальної дисципліни, логічно викладена і характеризується аналізом, систематизацією, узагальненням і критичним осмисленням навчального матеріалу.</p> <p>Студент вільно володіє навчальним матеріалом дисципліни: виявляє знання структури заняття з основного музичного інструменту, успішно застосовує теоретичні знання методів роботи над гамами, вправами та етюдами для вирішення практичних завдань з розвитку виконавської техніки учня (студента), однак допускається незначних помилок у визначенні окремих музичних здібностей, аплікатурних послідовностей в гамах, допускає незначні помилки у визначенні технічних і художніх завдань в інструктивних та художніх етюдах; у визначенні етапів роботи над етюдами присутні незначні помилки в аналізі технічних завдань та знаходженні відповідного способу оволодіння технічними труднощами; у визначенні особливостей побудови структури музичного твору (окремих синтаксичних одиниць і музичної форми в цілому) студент допускає незначні помилки, що в цілому не впливають на розкриття логіки розвитку музичної драматургії. В загальному, відповідь логічно викладена, обґрунтована, виконані завдання в цілому правильні з несуттєвими помилками.</p> <p>Відповідь студента виявляє основні положення навчального матеріалу з недостатньо сформованим понятійно-категоріальний апаратом, що проявляється в неточностях і недостатній обґрунтованості діагностики окремих музичних здібностей, висвітлення структури заняття з музичного інструменту та в методах формування виконавської постановки. Називаються основні методичні підходи до роботи над гамами, вправами та етюдами, однак у відповіді відсутнє визначення конкретних виконавсько-технічних, артикуляційних, аплікатурних труднощів та методів їх подолання; відсутнє чітке розуміння особливостей побудови структури музичного твору (окремих синтаксичних одиниць і музичної форми в цілому), що впливає на логіку розвитку музичної драматургії. Студентові важко виявити взаємозв'язок між здобутими теоретичними знання та їхнім практичним втіленням.</p> <p>Відповідь студента характеризується репродуктивним відтворенням теоретичного матеріалу зі значною кількістю недоліків, з помилками і неточностями, які проявляються у визначенні основних понять та методичних підходів до викладання музичного інструмента: недостатньо обґрунтовані методи діагностики музичних здібностей, недостатній обґрунтованості роботи над гамами, вправами; студент</p>	4	7 – 8	7 – 8	10 – 12
<p>Відповідь студента виявляє основні положення навчального матеріалу з недостатньо сформованим понятійно-категоріальний апаратом, що проявляється в неточностях і недостатній обґрунтованості діагностики окремих музичних здібностей, висвітлення структури заняття з музичного інструменту та в методах формування виконавської постановки. Називаються основні методичні підходи до роботи над гамами, вправами та етюдами, однак у відповіді відсутнє визначення конкретних виконавсько-технічних, артикуляційних, аплікатурних труднощів та методів їх подолання; відсутнє чітке розуміння особливостей побудови структури музичного твору (окремих синтаксичних одиниць і музичної форми в цілому), що впливає на логіку розвитку музичної драматургії. Студентові важко виявити взаємозв'язок між здобутими теоретичними знання та їхнім практичним втіленням.</p>	3	5 – 6	5 – 6	7 – 9

<p>допускає недоліки у визначенні художніх і технічних завдань, пов'язаних з роботою над інструктивними та художніми етюдами; у відповіді допускає суттєві помилки у визначенні музичних здібностей учнів (студентів) в інструментальному класі; допускає помилки в характеристиці прийомів звуковидобування та звуковедення, в принципах добору гам, вправ та етюдів для формування різних видів виконавської техніки учня (студента), у визначенні фахових компетентностей викладача музичного інструменту, у визначенні понять музичної інтерпретації та її значення у концертно-виконавській практиці. Відповідь студента задовольняє мінімальні вимоги до формування необхідного рівня компетентності.</p> <p>Відповідь характеризується неосмисленим відтворенням основних методичних підходів роботи над гами, вправами та етюдами. Вирішення практичних завдань роботи над музичними творами здійснюється з порушенням логіки викладу матеріалу, з відсутністю визначень конкретних виконавсько-технічних, артикуляційних, аплікатурних труднощів та методів їх подолання. Відповідь задовільняє мінімально необхідний рівень засвоєння навчального матеріалу.</p>	2	3 – 4	3 – 4	4 – 6
	1	1 – 2	1 – 2	1 – 3

6.5. Орієнтовний перелік екзаменаційних питань з дисципліни «Методика викладання гри на спеціальному інструменті (народні інструменти)»

1. Назвіть кращих представників інструментальних шкіл ХІХ - початку ХХІ століть, які зробили значний внесок в історію розвитку вітчизняної і зарубіжної інструментальної педагогіки (акордеонно-баянної, гітарної, бандурної тощо).
2. Визначте складові музичних здібностей учня (студента), охарактеризуйте їхню сутність.
3. Охарактеризуйте особливості планування навчального процесу та підготовку викладача до заняття.
4. Визначте структуру і зміст заняття з основного музичного інструменту у початковому спеціалізованому мистецькому навчальному закладі.
5. Охарактеризуйте різні види музичного слуху та лаконічно поясніть особливості їхнього розвитку.
6. Визначте поняття «музична пам'ять» та опишіть процес вивчення музичного твору напам'ять.
7. Поясніть значення та особливості розвитку метроритмічного відчуття в учня (студента).

8. Охарактеризуйте поняття музичного ритму. Поясніть специфіку поліритмії та розвитку відчуття поліритмії в процесі гри на музичному інструменті.
9. Опишіть процес самостійної роботи учня над п'єсою в класі музичного інструмента.
10. Охарактеризуйте значення гам та арпеджіо у формуванні виконавської техніки інструменталіста.
11. Визначте особливості аплікатури у процесі виконання гам і вправ. Назвіть гами з різними аплікатурними групами.
12. Визначте роль вправ у формуванні виконавської техніки. Наведіть приклади вправ на різні види техніки.
13. Опишіть значення етюдів як складової навчального репертуару студента. Наведіть приклади етюдів на різні види техніки та особливості роботи над ними.
14. Поясніть мету, завдання і специфіку роботи над інструктивними та концертними етюдами.
15. Проаналізуйте принципи добору гам, вправ та етюдів для формування різних видів виконавської техніки учня. Наведіть приклади.
16. Опишіть прийоми звуковидобування та звуковедення на музичному інструменті (гітарі, акордеоні, баяні, бандурі, тощо).
17. Проаналізуйте основні види штрихів на музичному інструменті.
18. Опишіть процес формування початкових навичок гри на музичному інструменті.
19. Опишіть специфіку домашньої роботи учня над інструментальним твором.
20. Визначте значення і роль поліфонічних творів у формуванні інструментально-виконавської компетентності студентів. Визначте методику роботи над поліфонічним твором.
21. Визначте роль творів великої форми у музично-педагогічному репертуарі викладача основного музичного інструмента. Опишіть специфіку роботи над твором сонатної форми.
22. Охарактеризуйте значення творів великої форми у формуванні інструментально-виконавської компетентності студентів. Опишіть специфіку роботи над творами варіаційного циклу.
23. Окресліть специфіку роботи над музичними творами малої форми.
24. Порівняйте методи роботи над п'єсами кантиленного і віртуозного характеру у класі основного музичного інструмента. Визначте спільне і відмінне.
25. Визначте сутність методики Ш.Сузукі.
26. Визначте поняття музичної інтерпретації та її значення у концертно-виконавській практиці інструменталіста.
27. Охарактеризуйте музичний стиль як категорію музикознавства.
28. Поясніть особливості та специфіку реалізації індивідуального стилю музиканта-виконавця.

29. Проаналізуйте нотний текст музичного твору, визначте його стильові і жанрові особливості, визначте виконавські труднощі, окресліть шляхи їх подолання.
30. Визначте сутність художньо-педагогічного, історико-стильового, музично-теоретичного та технічно-виконавського аналізу інструментального музичного твору (на прикладі обраного музичного твору).
31. Визначте роль вербальної і невербальної комунікації у навчанні гри на музичному інструменті (наведіть приклади).

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 -100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Методика викладання гри на спеціальному інструменті (народні інструменти)», ОР – перший (бакалаврський). III курс: 180 год. : лекційних – 32 год.; семінарських – 16 год.; практичних – 36 год., самостійна робота – 54 год., модульний контроль – 12 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4			
Назва модуля	Дидактичні принципи побудови навчального процесу					Загальні підходи до роботи над музичним твором: принципи та етапи				Специфіка роботи над творами різних форм та жанрів. Підготовка до концертного виступу				Виконавський стиль та інтерпретація художнього образу			
Кількість балів за модуль	<i>143 бали</i>					<i>103 бали</i>				<i>121 балів</i>				<i>110 балів</i>			
Заняття	<i>1</i>	<i>2-4</i>	<i>5-7</i>	<i>8-10</i>	<i>11-13</i>	<i>1-2</i>	<i>3-4</i>	<i>5-6</i>	<i>7-8</i>	<i>1-3</i>	<i>4-6</i>	<i>7-9</i>	<i>10-11</i>	<i>1-2</i>	<i>3-5</i>	<i>6-7</i>	<i>8-1</i>
Лекційні	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>		<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Семінари		<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>					<i>1</i>				<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>		<i>1</i>
Практичні		<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>			<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>

Назва навчального модуля (1 бал – відвідування лекц., пр., семінар. заняття, 10 – за роботу під час пр. і семінар. занять)	Тема 1. Особливості роботи викладача музичного інструменту	Тема 2. Підготовка викладача до заняття з музичного інструменту та планування навчального процесу	Тема 3. Методи викладання спеціального музичного інструмента	Тема 4. Самостійна робота учня після заняття	Тема 5. Проведення уроку та опрацювання навчального матеріалу на занятті.	Тема 1. Знання про естетичні потреби етапу роботи над музичним твором.	Тема 2. Другий етап роботи над музичним твором.	Тема 3. Фінальний етап роботи над музичним твором.	Тема 4. Особливості методики читання нот з листа	Тема 1. Особливості роботи над поліфонічними творами.	Тема 2. Специфіка роботи над творами великої форми.	Тема 3. Принципи роботи над творами малої форми	Тема 4. Психологічні передумови концертного виступу та передконцертні режими виконавця	Тема 1. Стиль як категорія музичної знавства	Тема 2. Особливості індивідуального виконавського стилю	Тема 3. Поняття музичного мислення та особливості його розвитку	Тема 4. Інтерпретація художнього образу та її значення в музично-виконавському процесі.
	1 бал	23 бали	23 бали	23 бали	23 бали	12 балів	12 балів	12 балів	22 бали	23 бали	23 бали	23 бали	12 балів	12 балів	23 бали	12 балів	23 бали
Самостійна робота: кількість балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	–	5 балів	–	5 балів	5 балів
Види поточного контролю та кількість балів	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)				Модульна контрольна робота 4 (25 балів)				
Всього без урахування коефіцієнту –477, Коефіцієнт – 7,95																	

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Брояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста / Н. Брояко. – Національна музична академія України ім.П.Чайковського, Прикарпатський національний університет ім.В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 1997. – 148 с.
2. Власов В. П. Методика роботи баяніста над поліфонічними творами : навчальний посібник / В. П. Власов. – Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2010. – 116 с.
3. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано / Т. П. Воробкевич. – Львів : ЛДМА, 2001. - 144 с. (знаходиться в електронному репозиторії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка).
4. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста : навч. посіб. [для вузів] / М. А. Давидов. - К. : Муз. Україна, 1997. - 240 с.
5. Михайленко М. П. Методика викладання гри на шестиструнній гітарі / М. П. Михайленко. – К. : Книга, 2003. – 248 с.

Додаткова література:

1. Боярко Н. Б. Теоретичні аспекта виконавської техніки бандуриста : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.02 / Нац. муз. академія України. - К., 1997. -20 с.
2. Горенко Л. Робота баяніста над музичним твором / Л. Горенко. - К. : Музична Україна, 1982.– 49 с.
3. Завалко К.В. Розвиток скрипкової школи Східної Європи ХХ століття: історія, теорія, методика : навч.-метод. посібник / К. В. Завалко. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. - 144 с.
4. Завалко К.В. Інноваційне музичне навчання та розвиток музичних здібностей учня / К.В.Завалко. Навчально-метод. посібник – К.: ЦУЛ, 2020. – 200 с.
5. Завалко К. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: [монографія] / К.В.Завалко: Друкарня «Черкаський ЦНП», 2013. – 520 с.
6. Гусейнова Л. В. Формування готовності майбутніх учителів музики до інструментально-виконавської діяльності: дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання музики і музичного виховання» / Лариса Василівна Гусейнова. - К., 2005. - 241 с.
7. Давидов М. А. Виконавське музикознавство : [енциклопедичний довідник] / М. А. Давидов. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 400 с.
8. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста / М. Давидов – К. : Муз. Україна, 1983. – 72 с.

9. Катрич О. Т. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 „Музичне мистецтво” / Нац. муз. академ. ім. П.І.Чайковського. – К., 2000. – 17 с.
10. Коханик І. «Стильова гра» у проєкціях сучасної композиторської творчості та музичного виконавства / І. Коханик // Виконавське музикознавство : Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського / ред. М. А. Давидов, В. Г. Сумарокова. – Київ, 2005. – Вип.47, Кн.11. – С. 137–146.
11. Крицький В. М. Музично-виконавська інтерпретація : педагогічні проблеми музично-виконавської підготовки : [монографія] / В. М. Крицький. – Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : Вид-во НДУ, 2009. – 158 с.
12. Кулікова В. М. Художнє мислення музиканта. Традиції та інновації : [навч. – метод. посібник для студ. та викладачів виконавських ф-тів вищ. муз. навч. закл. III – IV рівнів акредитації] / В. М. Кулікова. – К. : Купріянова. 2007. – 132 с.
13. Музична педагогіка та виконавство : [зб. ст.] / Заг. редакція А. А. Семешка. – Т. : Навчальна книга – Богдан. – 2008.
14. Музичний твір як творчий процес : зб. статей / Упоряд. В. Г. Москаленко. – Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. – К. : 2002. – Вип. 21.
15. Назаренко М. П. Актуальні проблеми інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики / М. П. Назаренко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // зб. наук, праць / редкол.: І. А. Зязюн (голова), Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін. - Київ; Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2007. - Вип. 15. - С. 365 -369.
16. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти / О.Я.Ростовський : навчально-метод. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2011. – 640 с.
17. Саїк Г. Ф. Формування виконавської майстерності у студентів на основі активізації емоційно-естетичного переживання музики: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання музики і музичного виховання» / Г. Ф. Саїк. - К., 2000. - 19 с.
18. Сподаренко В. Семантика і дефініція поняття стиль у контексті вивчення акордеонно-баянної творчості українських композиторів / В. Сподаренко // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. – 2012. – Вип.27. – С. 191–198. – (Серія: Мистецтвознавство).
19. Сподаренко В. Стильові тенденції акордеонно-баянної творчості українських композиторів середини ХХ – початку ХХІ століть / В. Сподаренко // Музична україністика: європейський контекст : колект. монографія / [ред.-упоряд. Л.Опарик]; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Прикарп. нац. ун-т ім.В.Стефаника", Ін-т мистецтв, каф. музикознав. та метод. муз. вихов. - Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2015. – С. 212 – 223.

20. Сподаренко В. Особливості стильового аналізу в акордеонно-баянних творах: методологічний аспект / В.Сподаренко // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика: збірник наукових праць Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету ім.І.Франка / [загальна редакція та упорядкування А.Душного]. Дрогобич – Кельце – Каунас – Алмати – Банська Бистриця: Посвіт, 2022. – Вип.8. – С.119–125.
21. Сподаренко В.Брайан Валлік: «Пошук власного виконавського голосу в музичному творі є кінцевою метою» / В.Сподаренко // Дзеркало тижня, Випуск № 17 (11 травня – 17 травня), 2019.
22. Фергюсон Г. Фортепіанне виконавство / Г. Фергюсон ; [пер., ред., комент. М. Кушніра]. – Львів : Сполом, 2007. – 224 с.
23. Чжоу Ян. Психологічні особливості розвитку творчих здібностей у студентів музичних факультетів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07. „Педагогічна та вікова психологія” / Ян Чжоу. – К., 2004. – 20 с.
24. Чистякова Н.В. Виконавський стиль в системі категорій «музика» та «гра» / Н.В.Чистякова // Science of the XXI century: problems and prospects of researches. – Vol.5, August, 2017. – P.23–25.
25. Шрамко О. І. Основний музичний інструмент: алгоритми методики: навчально-методичний посібник [для студентів музичних факультетів вищих педагогічних закладів] / Оксана Іллівна Шрамко. - Кривий Ріг : Видавничий дім, 2008. - 219 с.
26. Яценко І.А. Методика викладання гри на спеціальному інструменті : метод.рек. для студ. спец. 6.020204 «Музичне мистецтво (Народні інструменти)». – Луганськ : ДЗ «ЛНУ ім. Т. Шевченка», 2015. – 103 с.